

Når brystkræft-patienten hedder **Mogens**

Når mænd får brystkræft, kan der følge fordomme med, som at de hverken er interesserede i informationsmateriale eller samvær med ligesindede. Mogens har oplevet det hele på egen krop og ønsker mere fokus på de udfordringer, mænd med brystkræft oplever.

Mogens Holger Hansen har altid vidst, at mænd kan få brystkræft, så da han op til julen 2005 bemærkede, at hans venstre brystvorte vendte indad, besluttede han sig for at gå til lægen. Han fik konstateret brystkræft og fik fjernet sit venstre bryst i januar 2006. I første omgang blev det vurderet, at kræften ikke havde spredt sig, men det havde den, og derfor skulle han igennem endnu en operation, hvor han fik fjernet ni lymfeknuder.

- Det blev jeg faktisk lidt vred over, for hvis kræften var blevet opdaget i lymferne med det samme, kunne jeg have undgået at blive opereret igen. Jeg ville gerne have været sparet for endnu en operation, udtaler

ler 68-årige Mogens, der var 59 år, da han fik brystkræft. Der var ingen forudgående tilfælde af brystkræft i hans familie, men han havde selv haft testikelkræft i 1983. Brystkræftdiagnosen var hård på en anden måde end testikelkræften, fordi brystkræft både dengang og nu opfattes som en 'kvinde-sygdom'.

- Der var flere i min omgangskreds, der udrød, at mænd da slet ikke kan få brystkræft, og jeg følte mig meget alene med diagnosen. Efter operationerne fik jeg hverken kemo eller stråler, men jeg fik antihormoner, hvor jeg fik udleveret lidt materiale, hvori der stod, at jeg kunne risikere at få menstruationssmerter, siger han tørt.

Blev afvist til mammografi

Mogens ville gerne i kontakt med andre mænd med brystkræft, og han kontaktede Kræftens Bekæmpelse i Lyngby, der desværre ikke var i stand til at hjælpe ham. Kort tid efter fik han dog et opkald fra en mand på Als, der også havde brystkræft.

- Han fortalte, at han skulle på et rehabiliteringsophold på Dallund på Fyn, og det ansøgte jeg også om. Dallund havde aldrig nogensinde haft to mænd med brystkræft på stedet samtidig, men det var et rigtig godt ophold, og jeg har stadig kontakt til manden på Als. Jeg har også kontakt med en anden mand fra Odense, der har haft brystkræft, og vi er enige om, at der mangler fokus på, at mænd også kan få bryst-

kræft. Jeg ved godt, at det kun er omkring 25 mænd om året, der får diagnosen, men de 25 har brug for vigtig hjælp og støtte, som er svært at opdrive, understreger Mogens. Han går til kontrol en gang om året, og for få år siden oplevede han atter engang, at folk ikke tror, at mænd kan rammes af brystkræft.

- Denne gang var det faktisk, da jeg skulle have foretaget en mammografi. Jeg havde indkaldelsesbrevet med, men den ansatte på hospitalet nægtede at udføre mammografien, fordi vedkommende udtrykkeligt gentog, at mammografier kun er for kvinder. Det endte med, at der kom en anden ansat og foretog mammografien. Det rystede mig faktisk, at der stadig er ansatte i sundhedsvæsenet, der ikke er korrekt oplyst. For selvfølgelig kan mænd få brystkræft.

Mødt af tavshed

Udover at Mogens i mange år har efterlyst, at medierne fokuserer på, at mænd kan få brystkræft, føler han ikke, at brystkræft fylder ret meget i hans hverdag.

"Det er tabubelagt at have brystkræft som mand," siger Mogens.

- Jeg tænker aldrig over, at jeg mangler venstre bryst. Ikke engang når jeg ser mit ar i spejlet. Et mandligt bryst er ikke et seksuelt symbol – slet ikke som et kvindeligt bryst er det – og derfor har brystkræft ikke påvirket min kropsofattelse. Men det har påvirket mig, at der ikke findes nogle arrangementer eller noget informationsmateriale rettet mod mænd med brystkræft. Det har jeg virkelig manglet.

Når det så er sagt, ved jeg også godt, at rigtig mange mænd ikke ønsker at tale om brystkræft. Heller ikke selv om de er ramt af sygdommen. Det er tabubelagt at have brystkræft som mand, siger Mogens. Han arbejdede 40 år i Magasin, og efter han fik brystkræft, oplevede han at blive ramt af en mur af tavshed fra nogle af kollegerne.

- Nogle kolleger ville simpelthen ikke tale om min kræftsygdom. Det skyldtes nok, at de var bange, men det var hårdt for mig, at jeg aldrig kunne nævne min sygdom. Men det var nu ikke noget, jeg gik ned med flaget over. Jeg VILLE ikke ryge ned, for det er så svært at komme op igen. Jeg er alene og har aldrig fået børn, så jeg vidste, at der kun ville være mig selv til at hive mig op igen. Jeg kom igennem forløbet, men jeg tror, det ville være gået lidt nemmere, hvis jeg havde haft et netværk af ligesindede. Jeg håber, at mænd med brystkræft fremover ikke vil føle sig så alene med sygdommen, for så kræver det endnu mere styrke at holde sig oven vande.

Amerikansk fond med fokus på **mænd og brystkræft**

Fonden 'John W. Nick Foundation' blev grundlagt i 1995 af Nancy Nick til minde om hendes far, John Nick, der døde af brystkræft i 1991. John, hans familie og hans læger var uvidende om, at mænd også kan få brystkræft. John opsøgte tre forskellige læger på otte år med sine symptomer, men fik hver gang at vide at det ikke var noget at bekymre sig om. Først otte år senere blev hans symptomer anerkendt. Han fik fjernet brystet, men desværre for sent. Kræften havde spredt sig til knoglerne, og han døde som 58-årig.

Læs mere på www.malebreastcancer.org

Der skal også forskes i mænd og brystkræft

Årligt rammes mellem 22-25 danske mænd af brystkræft. Tallet er lille i forhold til de over 4.800 årlige tilfælde af brystkræft hos kvinder. Kvinder med brystkræft er en velundersøgt gruppe, men det er mænd med brystkræft ikke. Afdelingslæge, ph.d. og post.doc., Marianne Lautrup er dog i gang med et stort projekt om netop mænd og brystkræft.

- Der findes ikke mange mænd med brystkræft, men dem der får diagnosen, befinder sig jo i den samme knibe som kvinder med brystkræft. Mange mænd ved slet ikke, at de kan få brystkræft, og det kan være vanskeligt for dem at tale om sygdommen. Kvindelige brystkræftpatienter er en stærk patientgruppe, der er gode til at organisere sig og skabe foreninger og få fokus på sygdommen, hvorimod mænd har en tendens til at putte sig og være svære at få i tale. Oveni købet findes der mig bekendt ikke noget informationsmateriale, der henvender sig specielt til mænd med brystkræft, og det kunne man da godt gøre lidt ved, siger Marianne Lautrup.

Spredning hos flere mænd end kvinder

Amerikanske undersøgelser viser, at tallet for brystkræft ramte mænd er stigende, og at det måske kan skyldes overvægt og hormonændringer. Der er ikke lavet tilsvarende undersøgelser i Danmark, og man ved heller ikke, om mænd får brystkræft af de samme årsager som kvinder, og om der

findes andre typer brystkræft hos mænd end hos kvinder. Dog ved man, at der procentvis er flere brystkræft ramte mænd end brystkræft ramte kvinder, der har en BRCA-mutation. Man ved også, at der procentvis er spredning hos langt flere brystkræft ramte mænd end brystkræft ramte kvinder, når brystkræften konstateres.

- Kvindelig brystkræft opdages på tidligere stadier blandt andet på grund af screening. Hos mænd finder man sjældent de små forstadier til brystkræft, forklarer Marianne Lautrup. Hun undersøger, hvordan det går mænd med brystkræft, om efterbehandlingen er lige så god som mænd som hos kvinder, og om de har samme prognose for overlevelse. I samarbejde med professor Peer Christiansen og patolog ph.d. Vibeke Jensen har hun ledt indsamlingen af journaler og vævs materiale fra mandlige brystkræfttilfælde fra årene 1980-2009. De har fået hjælp til indsamlingen af seks mammakirurger og to patologer, og den store mængde data er ved at blive undersøgt.

- Resultaterne af vores undersøgelse foreligger først senere på året, men min fornemmelse siger mig, at mænd før i tiden ikke blev diagnosticeret som kvinder. Der blev ofte hverken taget billeder eller biopsier, så i gamle dage fik mænd ikke altid en diagnose, før de blev opereret. Det var først, når knuden var blevet fjernet, at man undersøgte, om der var tale om brystkræft. Jeg har dog indtryk af, at der er sket noget gennem tiden, og at behandlingsforløbet er blevet bedre for mænd.

Fokus på efterbehandling

Efterbehandlingen for brystkræft har gjort meget for kvinders overlevelse. Man ved ikke, om det også er tilfældet for mænds overlevelse, men Marianne Lautrup undersøger sagen sammen med onkolog, ph.d. Inger Højris.

- Der er formentlig flere mænd end kvinder, der fravælger den efterfølgende antihormonbehandling. Nogle brystkræft ramte kvinder har ikke en hormonfølsom knude, men det har mænd med brystkræft stort set altid, og derfor tilbydes de antihormonel behandling. Om mænd fravælger behandlingen på grund af bivirkninger eller noget andet, ved vi ikke, så det er endnu en grund til at undersøge de mange data. For hvis mænd har en dårligere overlevelse end kvinder, håber vi at kunne pege på de områder, hvor man kan optimere behandlingen, udtaler Marianne Lautrup.

Mandlig brystkræft og arvelighed

Mandlig brystkræft er arvelig i en del af tilfældene. Den mest almindelige form for arvelig brystkræft er en mutation i det såkaldte BRCA2-gen, mens færre har en ændring i det såkaldte BRCA1-gen. Mænd, der lider af Klinefelters Syndrom, hvor de har et ekstra X-kromosom, har også en øget forekomst af brystkræft.

(Kilde: cancer.dk)